

**Wetenschappelijke Commissie 21 september 2001 (Geologisch Instituut, Campus
De Sterre S8, Gent, 14u)**

Verslag van de vergadering

Aanwezig: Peter Bossier (vervanger Rudy De Clerck), Rudy Herman, Patric Jacobs (voorzitter), Colin Janssen, Jean Lanckneus, Brigitte Lauwaert (vervanger Georges Pichot), Jan Mees, Patrick Meire, Jaak Monbaliu, Frank Monteny, Frank Mostaert, Jan Seys, Eric Stienen, Ann Vanreusel (vervanger Magda Vincx),
Verontschuldigd: Jean Berlamont, Ernest Schockaert, Els Vanden Berghe, René Van Grieken, Filip Volckaert

VERSLAG

Verslaggever: Jan Seys

1) *Verslag vorige vergadering*

Het verslag van de vorige vergadering wordt goedgekeurd

2) *Bijkomende agendapunten (onmiddellijk behandeld)*

* AMINAL-Natuur heeft gevraagd of het mogelijk is toe te treden tot de bestuurs- en/of adviesorganen van het VLIZ. Aangezien deze administratie nauw betrokken is bij onderzoek tbv beheer van de kustzone, adviseert de Wetenschappelijke Commissie dat opname van een vertegenwoordiger van AMINAL-Natuur tot de commissie wenselijk is.

* Jan Mees meldt dat dhr. Jean-Paul Kreps een koper zoekt voor een waardevolle collectie Europese schelpen (zie tekst in bijlage op vergadering). Hij legt hiervoor contacten met de Vlaamse overheid en wil de collectie bij het VLIZ onderbrengen. De Wet. Comm. vindt evenwel dat een schelpencollectie niet echt thuishoort op het VLIZ. Veeleer dient het VLIZ tussen te komen als bemiddelaar om een geschikte plek te vinden. Een 'museum' functie behoort niet tot de finaliteiten van het VLIZ. Overigens is er na aankoop door derden nog steeds een moeilijk in te schatten kost om de collectie ook daadwerkelijk te ontsluiten, te onderhouden en open te stellen.

3) *Beslissingen van de vorige Raad van Beheer*

De vorige Raad van Beheer heeft alle adviezen die vertolkt werden door de Wet. Comm. in een vorige zitting opgevolgd. In de toekomst zullen vaste tarieven gehanteerd worden bij documentleveringen vanuit de mediatheek (er wordt een voorstel voorbereid voor de volgende vergadering van de raad van beheer). Ook de overeenkomst inzake het meetnet Vlaamse Banken wordt bijgetreden. Tenslotte wordt melding gemaakt van een initiatief vanuit de RvB naar aanleiding van misverstanden ivm de relatie tussen VLIZ en CLO-DvZ. In bijlage is het verslag opgenomen voortspuitend uit een bijeenkomst van de heren Jan Strubbe, Herwig Keymeulen, Rudy De Clerck, Jan Mees, Colin Janssen en Peter Bossier op

14 juni 2001, waaruit blijkt dat er hoegenaamd geen overlap in activiteiten en objectieven is tussen beide instellingen.

4) Projecten

De betrokkenheid van VLIZ in projecten allerhande zal vanaf heden worden vastgelegd in projectfiches, zoals blijkt uit een voorbeeld voor het project [M@rble](#). Deze elektronische conferentie omtrent mariene biodiversiteit in Europa start op 8 oktober en wordt gecoördineerd door het NIOO-CEMO (Yerseke), met VLIZ als subcontractant. Binnenkort zal met hetzelfde samenwerkingsverband waarschijnlijk een projectvoorstel worden ingediend onder de naam BIOMARGIN. Binnen dit project is het de bedoeling onder de vier volgende EU-voorzitterschappen telkens een e-conference rond mariene biodiversiteit te organiseren.

De projectvoorstellen onder PODO I waaraan VLIZ participeerde werden niet gehonoreerd. Frank Monteny deelt mee dat noch het voorstel ingediend door prof. Schepens, noch het voorstel vanwege prof. Kuijken (waarin VLIZ als subcontractant fungeerde) werden weerhouden.

Binnen het PODO II programma participeert VLIZ als subcontractant in drie projectvoorstellen (*Vincx et al./Jacobs-Mostaert/Janssen et al.*) en als 'end-user' in zeven andere projectvoorstellen. De rol van VLIZ bestaat hierbij steeds uit het databeheer en de communicatie rond de verkregen resultaten. Een voorbeeld van één van de voorstellen ligt ter inzage.

VLIZ zal ook opnieuw een projectvoorstel indienen bij de administratie Wetenschap en Innovatie (AWI) in het kader van het programma Algemene projecten Wetenschapsinformatie 2002. Net als vorig jaar zal het voorstel de ontwikkeling van determinatiesleutels voor strandvondsten behelzen, zij het dat nog meer aandacht zal worden besteed aan de interactiviteit (waarop het voorstel vorig jaar werd afgeketst).

De Wetenschappelijke Commissie adviseert de deelname aan alle genoemde projectinitiatieven gunstig.

5) Onderzoeksfaciliteiten

Jan Mees overloopt het investeringsdossier van het VMDC en de Zeeleeuw (in bijlage). Dankzij de inspanningen van André Catruijsse is het VLIZ erin geslaagd de som van 17,5 miljoen ten behoeve van de uitbouw Zeeleeuw vóór 31 augustus bezwaard te krijgen. De Wet. Comm. juicht deze vlotte transformatie van loodstender tot onderzoeksschip toe.

Wel zijn er nog steeds problemen inzake operationaliteit, grotendeels terug te voeren op het nog steeds niet beschikbaar zijn van een vaste bemanning voor de Zeeleeuw. Patric Jacobs wil aan de raad van beheer de duidelijke boodschap meegeven dat de investeringen alleen dan optimaal kunnen renderen als de Zeeleeuw werkzekerheid aan de onderzoekers kan garanderen. De Wet. Comm. adviseert de raad van beheer de nodige stappen te ondernemen om dit in de nabije toekomst te realiseren.

De operationaliteit van een reeds bestelde 'rigid inflatable boat' valt ten laste van het VLIZ. De Wet. Comm. raadt dan ook aan de gebruikers voor het gebruik te laten betalen, aan een tarief zoals momenteel gehanteerd door BMM voor de 'Tuimelaar'.

Eén derde van het beschikbare oppervlak aan serres binnen het complex te De Haan is reeds ingericht en in gebruik. Dit jaar worden ombouwingswerken uitgevoerd zodat nieuwe gebruikers alvast worden uitgenodigd zich kenbaar te maken.

De verbouwingswerken aan de nieuwe vestiging van het VLIZ (officieel adres: Vismijn Oostende, pakhuizen) verlopen op schema. De verhuis blijft gepland begin januari 2002.

In bijlage is het verslag opgenomen van de vergadering Commissie Zeeleeuw dd. 7 juni 2001, evenals een sneuveltekst voor een samenwerkingsovereenkomst tussen VLIZ en BMM. Hierbij wordt gestreefd naar maximale complementariteit van de onderzoeksschepen Belgica en Zeeleeuw en naar uitwisselbaarheid van wetenschappelijke apparatuur. Brigitte Lauwaert meldt uit monde van Georges Pichot dat aan de samenwerkingsovereenkomst zal worden gewerkt, maar dat dit tot nu toe o.i.v. tijdsgebrek nog niet ten gronde is kunnen gebeuren.

Er volgt een uitvoerige discussie over de vraag of wetenschappelijke apparatuur aan boord van de Zeeleeuw kan worden gebruikt door studie bureaus en zo ja onder welke voorwaarden. Besluitend is de Wet. Comm. geen voorstander maar wil het wel polsen bij BMM (André Pollentier) alvorens hieromtrent een definitief standpunt in te nemen. Mogelijke problemen die werden aangehaald zijn het afsluiten van een goede verzekering, het geven van voorrang aan wetenschappers, het verhuren met bemanning, het gevaar voor concurrentievervalsing. Ook omtrent de houding t.o.v. leden-studiebureaus wordt nog gewacht met een definitief standpunt. Voorstel is om tegen de volgende vergadering een aantal scenario's uit te werken, waarbij eventuele modaliteiten voor ontlening/verhuur van apparatuur worden voorgesteld. Algemene principes moeten in ieder geval zijn dat wetenschappers altijd voorrang hebben op gebruik en dat alle kosten in de prijs verrekend worden (uurloon, afschrijving, herinvestering, verzekering, overhead).

6) Mediatheek

VLIZ is sinds vorige week lid van ANTILOPE. Ook maakt het nu deel uit van FELNET, het Flanders Environmental Library Network. Daardoor wordt FELNET versterkt met een mariene component.

Het advies van de ad hoc commissie Mediatheek om documentleveringen niet langer gratis te doen (maar aan de prijs van de fotokopie voor leden; de 'klassiek' gevraagde ILL prijzen voor niet-leden) wordt vanaf heden opgevolgd. In de toekomst kan dit systeem opnieuw worden geëvalueerd.

Jan Mees schetst de discussie die is ontstaan rond het eigendomsrecht over een deel van de VLIZ mediatheek. Het Westvlaams Economisch Studie bureau (WES) claimt dat een deel van de collectie hen toebehoort en 'opnieuw' VLIZ bezit kan worden mits het betalen van de som van 1 miljoen BEF. Toen in 1967 het ZWI (ZeeWetenschappelijk Instituut) failliet ging werd de bibliotheek door het WES en door dhr. Halewijck opgekocht voor tweemaal 125.000 BEF en in 1970 overgedragen aan het IZWO (Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek), de opvolger van ZWI. Bij de vereffening van IZWO en de daarbij horende overdracht van alle activa en passiva werd de bibliotheek overgedragen aan VLIZ. Verschillende leden van de Wet. Comm. Drukken hun verontwaardiging uit over de vraag van WES. De Wet. Comm. stelt voor, gezien de relatief geringe waarde van het betreffende bibliotheekdeel, deze collectie geen prioriteit te geven. Bovendien wordt voorgesteld een tegenbod te doen en de kosten voor het zorgvuldig bewaren en onderhouden van de collectie gedurende 30 jaar in mindering te brengen van elke eventuele aankoopssom.

De archieven gevormd door ZWI (1927-1967) en IZWO (1970-2001) kunnen in permanente bruikleen worden genomen door de provincie om ondergebracht te worden in de provinciale Archiefdienst. De Archiefdienst zal instaan voor de overbrenging van het archief, de inventarisering, de goede opberging en conservering van de ingebrachte documenten. Ook het nog te vormen archief van het VLIZ kan in jaarlijkse overdrachten naar de provinciale Archiefdienst gebracht worden. De Wet. Comm. adviseert gunstig.

De VLIZ Collected Reprints 2000 worden momenteel gefinaliseerd. In bijlage volgt een overzicht van de copyrights die hiervoor dienen te worden afgehandeld.

7) VMDC

Jan Mees geeft op het eind van de zitting een digitale voorstelling van de verwezenlijkingen van het datacentrum. De demonstratie van MASDEA, ECOTOX, IMIS (met reeds meer dan 16.000 literatuurrecords, 418 instituten, 125 projecten,...), de North Sea Benthos Survey, de e-conference [M@rble](#) en het 'our coast' deel van de website (een portaalsite van onze kust met o.a. het meetnet Vlaamse Banken, weerinfo, getij-informatie, links,...) lokken zeer enthousiaste reacties uit bij de aanwezige leden van de Wet. Comm. Meerdere aanwezigen vragen expliciet in het verslag gewag te maken van een indrukwekkende realisatie op korte tijd.

8) Activiteiten

De organisatie van de studiedag gepland op 9 november te Oostende, verloopt vlot. Jan Mees bereidt met Jan Strubbe en Rudy Herman een paper voor over de geldstromen binnen het marien en kustgebonden onderzoek in Vlaanderen en zal eerstdaags hieromtrent contact opnemen met elk van de onderzoeksgroepen.

De elektronische conferentie omtrent mariene biodiversiteit [M@rble](#) start op 8 oktober en duurt drie weken. De proceedings van deze digitale conferentie zullen worden voorgesteld op het biodiversiteitssymposium van 4-5 december (Brussel).

Ook in 2002 zal een Jongeren Contactdag worden georganiseerd eind februari – begin maart. In tegenstelling met vorig jaar zal geopteerd worden voor een volledige dag.

Op 16 en 17 mei organiseren het Genootschap voor Gentse Geologen (GGG) en het VLIZ samen een studiedag met als thema: 'Kustzonebeheer vanuit geo-ecologische en economische invalshoek'.

DWTC heeft toegestemd in de coörganisatie van het internationaal symposium databeheer, gepland voor 25-27 november 2002 in het Palais des Congrès (naast IOC-Unesco). De eerste aankondigingen worden voorbereid, een tweede aankondiging volgt ergens in de loop van de maand maart.

9) Prijs Delcroix

Niettegenstaande een zeer intense publiciteitscampagne zijn er dit jaar slechts twee inzendingen voor deze prestigieuze prijs. Er wordt een oproep gedaan om zich kandidaat te stellen als lid van de leescommissie. De jury vergadert op 12 november en bestaat uit prof. Jacobs, drie Hydro-vertegenwoordigers en drie leden van de Wet. Commissie van het VLIZ. Colin Janssen is bereid in de jury te zetelen.

10) Spuikom

De Beheerscommissie Spuikom, waarvan VLIZ het voorzitterschap waarneemt, is reeds driemaal samengekomen, en dit telkens in een constructieve sfeer.

Ook bestaat er interesse vanwege onderzoeksgroepen om opnieuw onderzoeksactiviteiten op te starten in deze plas. Een niet onbelangrijke troef hierbij is het aanbod van de eigenaar-beheerder van deze plas, AWZ-WWK, om te willen investeren in een 'early warning' meetsysteem dat het beheer kan helpen sturen. Er zal worden uitgezocht of het haalbaar is een drietal CTD's (+ fluorescentiemetingen/meteosysteempje) te installeren (zowel binnen als in de aanvoerstromen naar de Spuikom) en de gegevens hiervan in real-time via het VLIZ aan de gebruikers toe te leveren.

De beheerscommissie vraagt de Wet. Comm. of het zinvol/wenselijk is de Spuikom bij vorst af te laten om overtollige zeesla en 'pestsoorten' als het Muiltje te verwijderen. Op het eerste zicht wordt hiervan weinig heil verwacht maar navraag bij prof. Polk kan in deze materie raad brengen.

11) Overzicht nieuwe en geplande publicaties

Naast de reguliere publicaties (VLIZ Nieuwsbrief, Grote Rede, Collected Reprints, VLIZ Library Acquisitions en VLIZINE) en de geplande proceedings van de e-conferentie [M@rble](#) staan nog een drietal Special Publications op het programma. Ook is zonet een cd-rom klaargestoomd over de 'Taxonomy and biodiversity of shallow coastal Mysidacea of the Western Indian Ocean'. Dit project is een samenwerking tussen de sectie Mariene biologie van de Universiteit Gent, het departement biologie van de University of Port Elisabeth (South-Africa) en het VLIZ.

12) Varia

* Frank Mostaert kondigt aan dat VLIZ zal worden uitgenodigd om te zetelen in een sectie van het VIWC (voorzitter prof. Rudy Verheyen).

* Jan Mees meldt dat hij vanaf begin oktober 5% onbezoldigd gastdocent benoemd is in het Marelac programma aan de Universiteit Gent. Ook in educatieve programma's van andere universiteiten verleent VLIZ zijn medewerking (o.a. Ecomama – VUB) en indien gewenst kan VLIZ ook op uitnodiging specifieke voordrachten verzorgen.

13) Volgende vergadering

De datum van de volgende wetenschappelijke commissie wordt vastgelegd op:
vrijdag 7 december

Deze vergadering start om 14u en zal vermoedelijk voor de laatste maal doorgaan in het Geologisch Instituut, Campus De Sterre S8, te Gent.